

عنوان مقاله:

تحلیل الگوی همدیدی گردوغبارهای فراگیر دوره سرد استان خوزستان

محل انتشار:

مجله مهندسی اکوسیستم بیابان، دوره 10، شماره 30 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

فاطمه درگاهیان - موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

محمد رضا پودینه - دانشگاه سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

پدیده گردوغبار در سال های اخیر در فصل سرد، به یکی از معضلات جدی استان خوزستان تبدیل شده است. هدف از این تحقیق، بررسی و تحلیل الگوی همدیدی گردوغبارهای فراگیر استان خوزستان در دوره سرد سال است. برای این منظور داده های ۲۰ ایستگاه سینوپتیکی از سازمان هواشناسی برای یک دوره کامل اقلیمی ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۷ استخراج شده است. سپس با اجرای تحلیل خوشه ای به شناسایی الگوهای موثر بر گردوغبارهای خوزستان پرداخته شده است؛ نتایج نشان داد چهار الگوی جوی در ایجاد این پدیده در فصل سرد موثر بوده اند: ۱. کم فشار دریای خزر- پرفشار سبیری، پرفشار اروپا؛ ۲. پرفشار ادغامی اروپا، مدیترانه- کم فشار سودان، کم فشار شمال خزر؛ ۳. کم فشار دریای عرب و پرفشار شمال آفریقا؛ ۴. پرفشار سبیری- کم فشار سودان و کم فشار مدیترانه بوده است. الگوی اول (کم فشار دریای خزر- پرفشار سبیری، پرفشار اروپا) بیشترین میزان فراوانی و غالب ترین الگوی شناسایی شده است. با این حال، موقعیت مکانی فرود بلند مدیترانه در الگوهای شناسایی شده با تغییراتی همراه بوده و گاهی به سمت نواحی شمالی آفریقا کشیده شده است. بنابراین هنگامی که یک فرود عمیق در شرق مدیترانه ایجاد شود که جریانات شرق سوی آن با موج بادهای شمال آفریقا هم محور شوند و در نهایت در منطقه جنوب غرب کشور با واگرایی بالایی به هم ادغام شوند، در صورت فراهم بودن شرایط محیطی، با ایجاد ناپایداری در سطح زمین که ناشی از قرارگیری کم فشارهای تراز دریا بر روی بیابان های بزرگ خاورمیانه است، پدیده گردوغبار در استان خوزستان ایجاد خواهد شد. علاوه بر این، در تشدید و شکل گیری گردوغبار و فعال شدن کانون های گردوغباری در منطقه، اختلاف شیو فشاری از عوامل موثر و مهم بر رخداد این پدیده بوده است. شناخت الگوهای سینوپتیکی مولد طوفان های گردوغبار در فصول مختلف سال به پیش بینی رخداد گردوغبار و صدور پیش آگاهی در این زمینه برای آمادگی و پیشگیری از اثرات سوء آن تا حد امکان کمک می کند.

کلمات کلیدی:

گردوغبار، فرارفت رطوبت، تاوایی جو، دوره سرد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1934664>

